

**SEMINARIUM „KSIĄŻKA NA PIĄTKĘ, ZNAKOMITY POCZĄTEK”
ZABRZE, 25 PAŹDZIERNIKA 2018 R.**

„Książka na piątkę, znakomity początek” – pod takim tytułem odbyło się 25 października 2018 r. seminarium, prowadzone w budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrze. Organizatorami spotkania była Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Fusieckiego w Zabrze, a także Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrze oraz Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach, filia w Zabrze. Partnerami wspomagającymi organizację seminarium była Fundacja ABCXXI Cała Polska czyta dzieciom oraz Wydawnictwo Znak Emotikon. Seminarium zostało przygotowane w ramach projektu „Książka na piątkę, znakomity początek: rozdanie drugie”, realizowanego w roku 2018 przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Jerzego Fusieckiego w Zabrze. Rok wcześniej ta Biblioteka realizowała projekt „Książka na piątkę, znakomity początek”, dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Promocja czytelnictwa. Projekt łączył w sobie kilka elementów: aktywizację czytelnictwa, upowszechnianie wiedzy o literaturze, promocję wartościowej, a co ważne polskiej literatury oraz prezentację pozytywnych nawyków czytelnictwa. Do jego przeprowadzenia wykorzystano zarówno tradycyjne formy promocji czytelnictwa, takie jak spotkania autorskie czy warsztaty tematyczne, jak również sięgnięto po nowoczesne technologie i nowe media.

Seminarium doskonale wpisalo się w Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, w którym biblioteki szkolne, chcąc otrzymać dotację na zakup książek, muszą podjąć współpracę z biblioteką publiczną, m.in. w kwestii planowanych zakupów książek. Dlatego specjalnie dla bibliotekarzy szkolnych organizatorzy przygotowali listę z konkretnymi tytułami książek, które warto mieć w bibliotece szkolnej. Seminarium było bowiem adresowane do nauczycieli-bibliotekarzy i nauczycieli polonistów, pracujących we wszystkich typach szkół, oraz do bibliotekarzy ze wszystkich typów bibliotek.

¹ Miejska Biblioteka Publiczna w Zabrze.

Problematyka seminarium obejmowała zagadnienia związane z szeroko rozumianym czytelnictwem dzieci i młodzieży. O doborze takiego tematu zdecydowała obserwacja rynku księgarskiego w Polsce, na podstawie której można odnieść wrażenie, że książka stała się przedmiotem kultury masowej, przez co podlega komercjalizacji i traktowana jest jako towar konsumpcyjny. Zjawisko to doskonale widać właśnie na przykładzie książek dla dzieci i młodzieży, które często są odbiciem filmowych czy telewizyjnych produkcji, w których wykorzystuje się stereotypy: bogaci są piękni, szczęśliwi i spędzają czas na zabawie, a biedni są brzydzy i mają ciężkie życie, wypełnione tylko pracą. Kultura masowa bowiem niejednokrotnie promuje takie wzorce i sposoby zachowania, które nie sprzyjają wieloaspektowemu rozwojowi osobowości młodych odbiorców. Założeniem programowym seminarium było zatem zwrócenie uwagi na wartościową literaturę, która uczy samodzielnego wyboru wartości, pozwala na swobodę myślenia oraz samodzielny rozwój umysłowy, pozwala na wykorzystywanie potencjału tkwiącego w każdym dziecku, który odpowiednio ukierunkowany, czyni zeń wartościową i twórczą osobę.

W seminarium uczestniczyło ponad 120 słuchaczy, otwarcia seminarium dokonali prezydent miasta Zabrze Małgorzata Mańka-Szulik oraz dyrektor Biblioteki Śląskiej Zbigniew Kadłubek. Wykład wprowadzający wygłosił Paweł Dobrzelecki, główny specjalista do spraw projektów, promocji i marketingu w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zabrzu. Jego wystąpienie *Książka na piątkę znakomity początek - czyli kilka słów o promocji czytelnictwa* był przeglądem akcji promujących czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży, zorganizowanych w ramach projektu „Książka na piątkę, znakomity początek”. Prelegent zwrócił uwagę na niekonwencjonalne sposoby dotarcia do młodych czytelników, np. poprzez organizowanie plenerowych akcji czytelniczych, połączonych z grami terenowymi, rozwiązywaniem zagadek i szukaniem książkowych tropów na powietrzu lub... pod ziemią.

Agnieszka Woszczyk z Instytutu filozofii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach natomiast skupiła się na sensie czytania, analizowanego z perspektywy filozofa, podjęła takie tematy, jak problem pragmatycznych kryteriów sensu w ujęciu filozoficznym czy różnica pomiędzy wartościami autotelicznymi a wartościami instrumentalnymi. W swoich rozważaniach korzystała z tekstów Georga Wilhelma Friedricha Hegla oraz Odo Marquarda *Dietetyka sensu*. Podsumowaniem tych rozważań było wyłonienie i zaprezentowanie czterech zasad sensu: refleksji, doceniania, niedoskonałości i względności. Bez wątplenia Woszczyk udowodniła, że na pytanie, zawarte w tytule jej wystąpienia: czy czytanie ma sens, odpowiedziała twierdząco.

Irena Koźmińska, założycielka i prezes Fundacji „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, w prezentacji zatytułowanej „Czytanie jako sztuka przetrwania” skupiła się na kilku ważnych aspektach, jak m.in. wychowania przez czytanie i nauczania wartości poprzez stały kontakt z literaturą.

Zwróciła uwagę, jak ważne jest czytanie dziecku, jak je wszechstronnie rozwija: emocjonalnie, umysłowo, moralnie. Wystarczy 20 minut dziennie, by wyposażyc dziecko w ogromny kapitał w każdym z tych aspektów jego osobowości, potencjału i charakteru. Koźmińska zauważyła, że w dobie mediów wychowanie dzieci na miłośników czytania wymaga zaangażowania dorosłych, zarówno rodziców, jak i nauczycieli, którzy powinni posiadać wiedzę, nie tylko merytoryczną, ale także powinni wiedzieć, jak uczyć czytania. Na koniec swojego wystąpienia zachęcała wszystkich, by czytać „mądrze”, nie mechanicznie.

Anna Dziewit-Meller, znana pisarka, dziennikarka i propagatorka czytelnictwa, mówiła o tym „Jak zarazić współczesną młodzież chęcią poznawania świata przez książki?”. Skupiła się na promocji czytelnictwa poprzez nowe media, mówiła o prowadzonym przez siebie portalu BUK-BUK, poświęconym książkom i pisarzom, na którym poleca wartościowe tytuły, przeprowadza wywiady z autorami, dyskutuje i poleca literaturę. Anna Dziewit-Meller zwróciła również uwagę, jak ważne w promocji czytelnictwa wśród młodzieży jest używanie serwisów społecznościowych, jak Youtube czy Instagram, co udokumentowała przykładami filmów i zdjęć oraz grafik, zamieszczonych na Instagramie. Na zakończenie opowiedziała o swojej twórczości, adresowanej do młodych odbiorców (podpisywała także swoje książki).

Seminarium „Książka na piątkę, znakomity początek” zorganizowane zostało z myślą o przekazaniu rad, pomysłów i wskazówek dotyczących promowania czytania wśród dzieci i młodzieży. Dzięki obecności znakomych gości – praktyków w tej dziedzinie – udało się ten cel osiągnąć, a liczba uczestników spotkania zdaje się potwierdzać, że jest ono potrzebne i przynosi wymierne korzyści. Jego głównym celem jest prezentacja wartościowej literatury, podnoszenie kompetencji czytelniczych i rozbudzenie wśród dzieci i młodzieży potrzeb czytelniczych oraz promocja wydawnictw, które troszczą się o to, by książki dla dzieci miały odpowiedni, wysoki poziom zarówno literacki, jak i edytorski, a także niosły wartościowe, ponadczasowe treści.